

Sleutelwoorden (kernwoorden, Leitwörter)

Woorden die een bepaald aantal keren voorkomen in een tekstgedeelte kunnen extra informatie geven over de tekst. Volgens Martin Buber werd door de herhaling van zo'n woord essentiële informatie doorgegeven wordt. Ook Nechama Leibowitz zoekt bij zo'n sleutelwoord naar een verborgen boodschap. Een betekenisvol naamwoord dat bijvoorbeeld 5, 7 of 10 keer voorkomt in een tekstgedeelte geeft een verdere verklaring van de tekst. Dat bijvoorbeeld het woord 'kol', 'stem, geluid' 7 keer voorkomt in Psalm 29 zou verwijzen naar de 7 zegenspreuken in het sabbathsgebed. Er wordt in deze psalm zelfs 7 keer de uitdrukking 'stem van de Heer', 'kol JHWH' gebruikt. Verder komt de uitdrukking 'kol JHWH' slechts 5 keer voor in Tenach. De eerste keer als de mens de stem van God hoort in de tuin in Genesis 3:8.

Rabbijn Hirsch zegt hierover dat deze uitdrukking altijd betekent dat God tot de mens spreekt. Maar in Psalm 29 klinkt de stem van de Heer in natuurverschijnselen.

Het voorkomen van 7 keer van een sleutelwoord:

In het eerste scheppingsverhaal (Genesis 1:1 - 2:3) komt het woord 'tov', 'goed' 7 keer voor (Genesis 1: 4, 10, 12, 18, 21, 25 en 31).

In het verhaal van Noach (Genesis 9: 8 – 17) staat 'berit', 'verbond', centraal (Genesis 9: 9, 11, 12, 13, 15, 16 en 17).

In het verhaal over de ontmoeting van Jakob met Rachel in Genesis 29: 1-10 komt 7 keer het woord 'bor', 'bron, voor: Genesis 29: 2 (3x), 3 (2x), 8 en 10.

In het verhaal over de ontmoeting tussen Jozef en zijn broers in Genesis 37: 1-36, komt 21 (3 x 7) het woord het woord 'ach', 'broer', voor.

In Genesis 41: 15-41, het gesprek tussen Jozef en de farao komt 7 keer het woord 'Elohim', 'God' voor.

In Exodus 1: 15-22, het verhaal over de vroedvrouwen, komt 7 keer het woord mejaledot', 'vroedvrouwen' voor (vers 15, 17, 18, 19 (2x), 20 en 21).

In Exodus 4:10 - 17 gaat het over het moeilijk spreken van Mozes. Hier wordt het sleutelwoord 'pèh', 'mond' 7 x gebruikt.

In Exodus 5: 1 – 10:3 komt 7 x de uitdrukking 'shelach (èt) ammi', bevrijd mijn volk', voor.

In Exodus 39: 1-31, waar de bouw van de tabernakel besproken wordt, staat 7 x de uitdrukking 'Keashèr tsiwwah JHWH èt Moshè', 'zoals de Heer Mozes geboden had'.

In Numeri 11: 11-18, waar Mozes ondersteuning krijgt van oudsten komt het woord 'masah', '(draag)last', 2 x voor, en het verwante werkwoord 'nasah', dragen 5 x. Samen 7 keer.

In Numeri 32: 16-32 waar Mozes een gesprek voert met de stammen Ruben en Gad over het bezit van het overjordaanse, komt de uitdrukking 'lifné JHWH', 'voor het aangezicht van de Heer', 7 keer voor. Mozes gebruikt deze uitdrukking 5 x, en de stammen 2 x.

In Deuteronomium 26: 1-11 gaat het over 'geven' en 'gave'. In vers 1,2 en 3 geeft God, evenals in vers 9, 10 en 11. De middelste keer, in vers 6, gaat het over de 'gave' van de Egyptenaren.

Een conclusie die men kan trekken uit dit 7x voorkomen is dat het een extra betekenis geeft aan de tekst, iets dat de woorden van de tekst zelf niet aangeeft.

In Genesis 1 wordt duidelijk gemaakt dat wat God doet 'tov', 'goed' is.

In Genesis 9 wordt de verhouding tussen God en de mens gekenmerkt door een vaste afspraak, waar God zich aan houdt, maar waarbij van de mens ook verwacht wordt dat die zich houdt.

In Genesis 29 staat de bron centraal. Jakobs verblijf in Haran zal Jakob overvloed geven, zowel aan nageslacht als aan bezit.

Februari 1925